

Ochranné prvky bankovek a mincí vydávaných ČNB

Security features od banknotes and coins issued by the CNB

Tomáš Beran

Vedoucí práce: Mgr. František Hřebík, Ph.D.

České vysoké učení technické v Praze
Masarykův ústav vyšších studií
2021

Abstrakt

Bakalářskou práci na téma Ochranné prvky bankovek a mincí vydávaných ČNB tvoří dvě části. Teoretická část se věnuje penězům, jejich vzniku a rozvoji trhu peněz. Popisuje úlohu centrální banky ve společnosti, dále historii i současnost českých bankovek a mincí, včetně jejich výroby. Současně se zaměřuje na popis a ukázky použitých ochranných prvků. Praktická část porovnává ochranné prvky bankovek vydávaných ČNB a ECB. Rovněž se věnuje problému padělání jak na území ČR, tak i zemí eurozóny. Součástí praktické části je i dotazníkové šetření mající za úkol zjistit povědomí respondentů o použitých ochranných prvcích na českých bankovkách

English summary

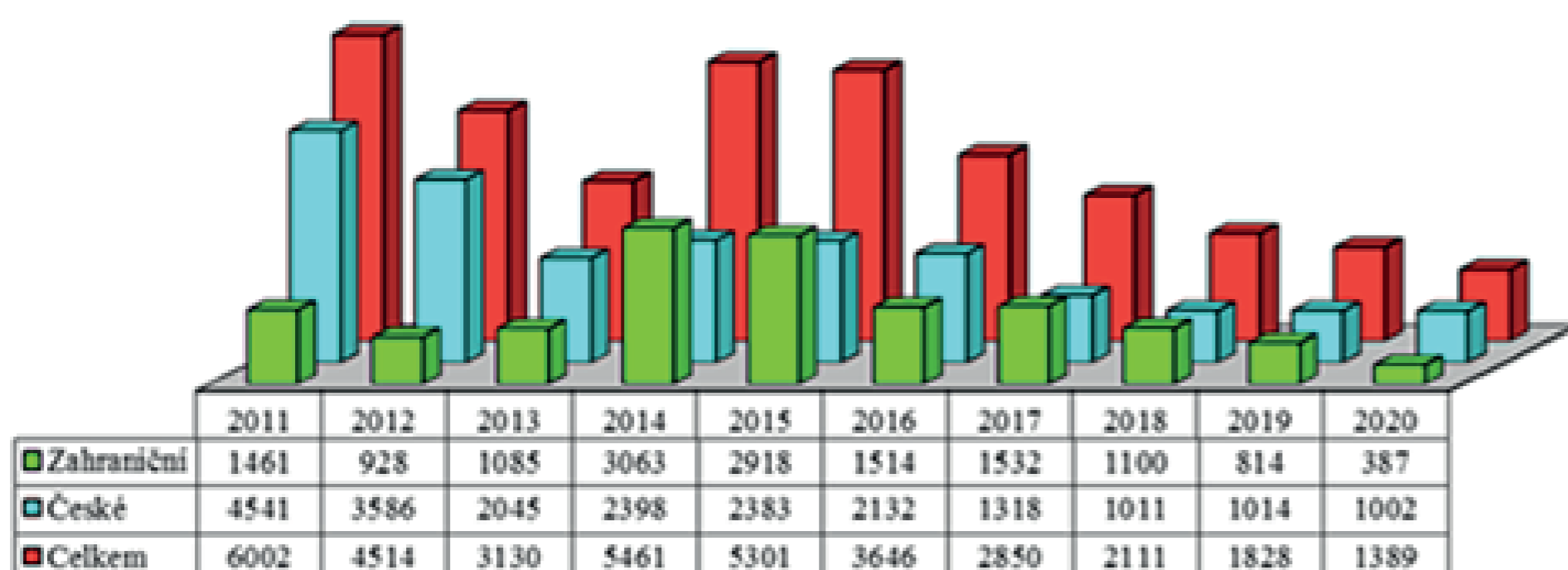
The theme of this bachelor thesis is Security Features of Banknotes and Coins Issued by the CNB and it is composed of two parts. The theoretical part describes money and its origin and explains the development of the money market. It de-scribes the functions of the Central Bank, the past and the present of Czech banknotes and coins, and how they are made. This part also defines a description of security features that were used and shows some examples. The practical part compares CNB and ECB banknotes as well as their security features. It explains the issue of counterfeiting money in the Czech Republic and other countries of the EU. The last part is a survey about the security features of Czech banknotes and how well they are known.

Vodoznak

Zdroj: cnb.cz

Statistiky zachycených padělků na území České republiky z let 2011-2020

Zdroj: cnb.cz

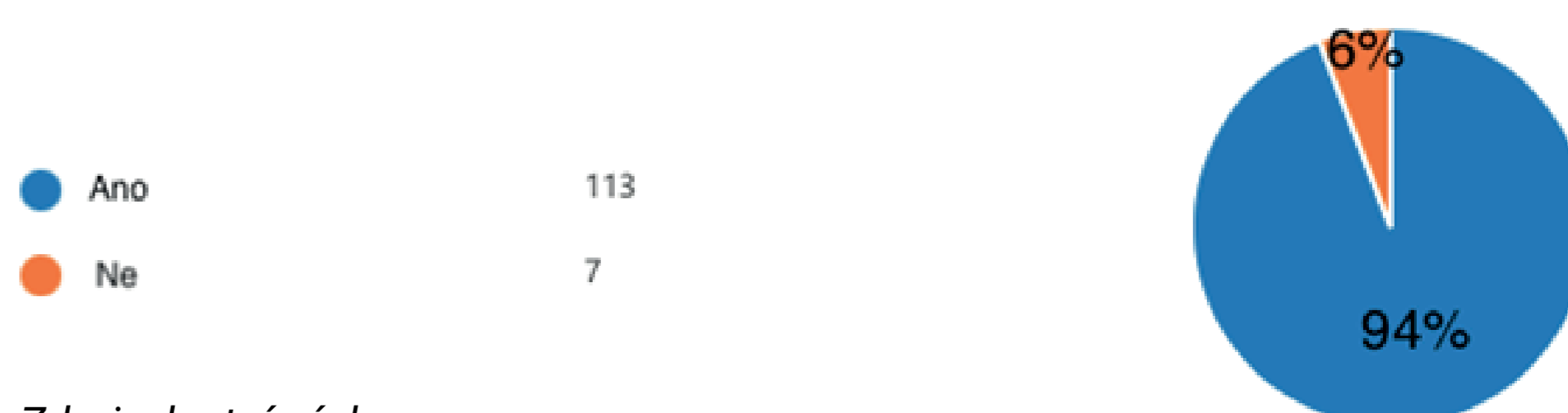
Závěr porovnávání

Při porovnávání ochranných prvků bankovek vydávaných ČNB a ECB bylo dosaženo závěru, že použité ochranné prvky jsou z hlediska principu, na kterém fungují, ve většině případů podobné nebo dokonce úplně stejné. Samozřejmě se vykytují i ty, které jsou použity pouze u českých bankovek nebo naopak jen u eurobankovek.

Rozdílným ochranným prvkem českých bankovek je velmi úspěšný skrytý obrazec. Oproti tomu eurobankovky mají hologram s podobiznou Evropy a speciální stříbřitý pruh s podobiznou, hologramem a satelity. Tento stříbřitý pruh se může jevit stejně jako iridiscentní pruh. Je to však úplně jiný ochranný prvek. Dalším rozdílným ochranným prvkem českých bankovek je tedy iridiscentní pruh. Použití hologramu bylo zamýšleno i na českých bankovkách, nakonec však bylo od této myšlenky upuštěno z důvodu jednoduchého opatření surovin k jeho výrobě. Eurobankovky mají také více propracované ochranné prvky, které je možné zkontrolovat pouze za pomoci speciálního zařízení. Tvorba ochranných prvků eurobankovek je proto více nákladná, jsou složitější na výrobu. Liší se také struktura a počet sériových čísel. České bankovky mají sériové číslo pouze jedno, eurobankovky dvě. Rozdíl lze rovněž nalézt v použitém papíru, který je sám o sobě ochranným prvkem. Jak u českých bankovek, tak i u eura je v něm zapuštěn ochranný proužek. V případě českých bankovek vystupuje na povrch, u eura nikoli. Soutisková značka byla použita pouze u první série eurobankovek, v druhé již ne. Na českých bankovkách se nachází vytvořena perfektním soutiskem, velmi složitým na padělání. Pro nevidomé jsou přizpůsobeny bankovky obou měn. Euro díky plastickému tisku, Koruna česká za pomoci hmatových prvků. Ve výsledku jsou však obě měny na stejné úrovni. Jsou chráněny velmi kvalitně a především účinně.

Cílem bakalářské práce je porovnat ochranné prvky bankovek a mincí vydávaných ČNB

Poměr odpovědí respondentů, zda někdy slyšeli o ochranných prvcích

Zdroj: vlastní výzkum

Doporučená literatura

SURGA, Leopold, 2012. ČESKÉ BANKOVKY A MINCE 1993–2012. Praha: JEROME. ISBN 978-80-903266-9-9.

PEKÁREK, Jiří, 2000. Poznáte padělek bankovky?. Praha: Pragoeduca. ISBN 80-85856-84-0.

REVENDA, Zbyněk, 2013. Peníze a zlato. 2. aktualizované vydání. Praha: Management Press. ISBN 978-80-7261-260-4.

REVENDA, Zbyněk, 2011. Centrální bankovníctví. 3. aktualizované vydání. Praha: Management Press. ISBN 978-80-7261-230-7.

Pracoviště: MÚVS ČVUT v Praze, Institut ekonomických studií